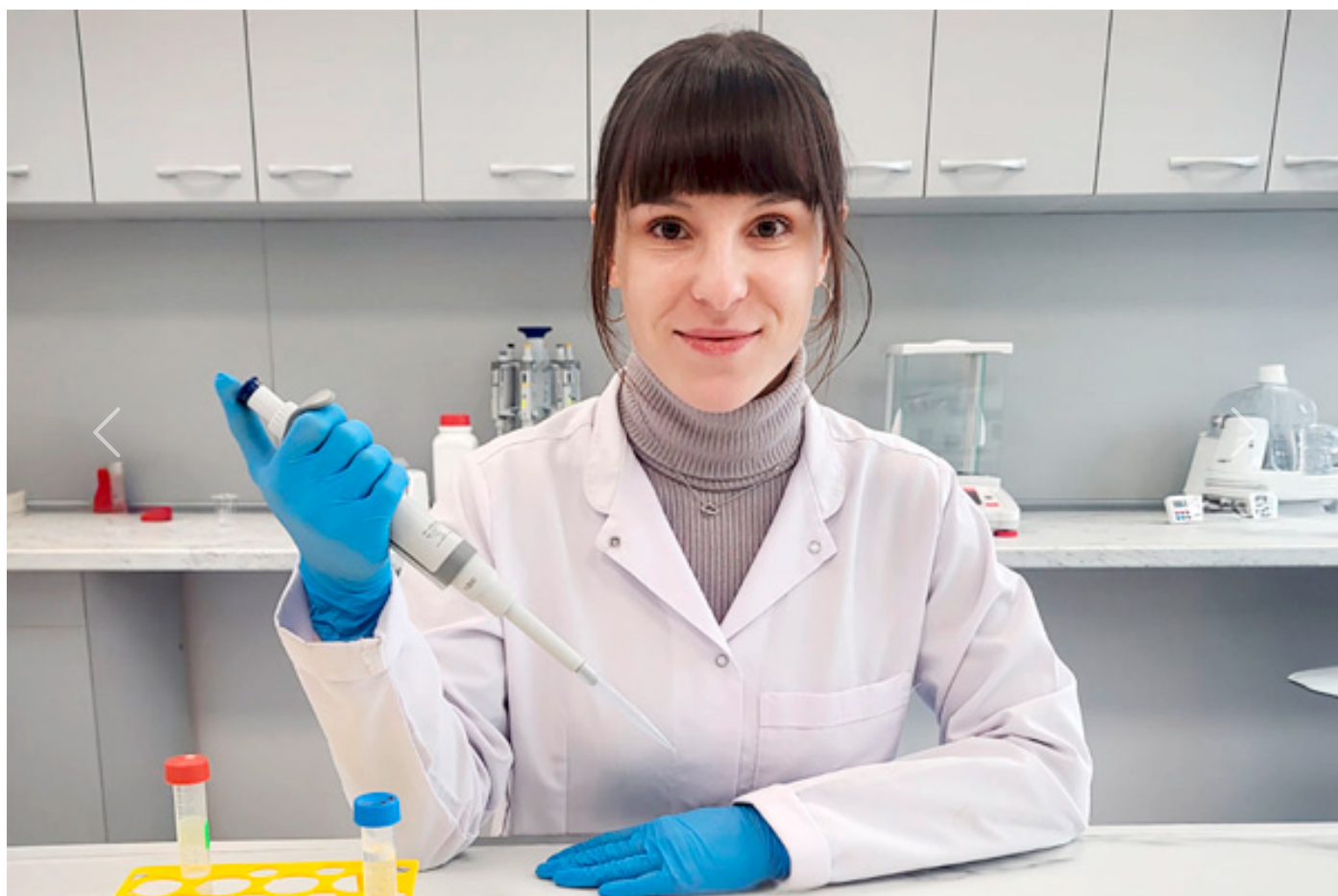

Manuela Stoyanova: “Bugarska će doprinijeti velikom istraživačkom projektu za poboljšanje leguminoznih usjeva u Europi”

Автор(и): Център по растителна системна биология и биотехнология (ЦРСББ) , Пловдив

Дата: 20.05.2025 Брой: 5/2025

Intervju s Manuelom Stojanovou, biologinjom u Centru za biljne sustavne biologije i biotehnologije (CPSBB)

Koji je glavni cilj projekta **BELIS**?

Iz istraživačke perspektive, glavni cilj ovog međunarodnog projekta je poboljšati otpornost i nutritivne kvalitete mahunarki u Europi, a iz ekonomske perspektive – razviti alate i metodologije koji optimiziraju uzgoj ovih ekonomski važnih usjeva. Budući da Europa još uvijek uvelike ovisi o uvozu biljnih proteina, cilj je povećati

konkurentnost industrije povezane s uzgojem mahunarki u EU i pridruženim zemljama razvojem alata i metodologija optimiziranih za tu svrhu.

Istraživački konzorcij uključuje 34 institucije iz ukupno 18 europskih zemalja i privilegija nam je što CPSBB predstavlja Bugarsku svojim znanstvenim stručnim znanjem i doprinosom projektu. Projekt ima za cilj proučavanje 14 vrsta mahunarki, 7 zrnatih i 7 krmnih. Zrnate mahunarke su grašak, leća, obični grah, slanutak, soja, bobičasti grah i lupina. Istraživane krmne kulture su lucerna, crvena i bijela djetelina, esparzeta, grahorica, vranilova nokota (Lotus) i vranilova nokota.

Koja je uloga Bugarske u ovom projektu?

U partnerstvu s istraživačkim institutima iz Češke, Litve, Francuske i Njemačke, u CPSBB-u smo se usredotočili na proučavanje graška. Ispitujemo preko 150 linija graška s glavnim fokusom na svojstvima koja su prioritet za proizvođače sjemena, oplemenjivače i poljoprivrednike – nutritivne kvalitete, prinos, toleranciju na stres, itd.

Projekt traje 5 godina, i svake godine uzgajamo biljke, bilježimo biometrijske osobine i prikupljamo materijal koji će se naknadno koristiti za identifikaciju genetskih biljega povezanih s gore spomenutim karakteristikama biljaka. Ovi genetski biljezi će se koristiti za razvoj sveobuhvatne baze podataka otvorenog pristupa, koja će biti od iznimne važnosti za oplemenjivače u stvaranju sorti s poželjnim svojstvima kao što su visoki prinos, vrijedne nutritivne kvalitete i tolerancija na stres.

Kako se od projekta očekuje da podrži proizvođače mahunarki u Europi?

Uz znanstvene aktivnosti, CPSBB je predan organiziranju sastanaka s poljoprivrednicima, oplemenjivačima i proizvođačima sjemena kako bi se identificirali glavni izazovi koji postoje duž lanca od proizvodnje do krajnjeg potrošača. Povratne informacije koje primimo od proizvođača i potrošača koristit će partneri u projektu za razvoj isplativih programa za uzgoj mahunarki i proizvodnju poboljšanih sorti, koji se potencijalno mogu prenijeti iz znanosti u industriju, stočare te proizvođače sjemena, hrane i stočne hrane.

Preko 150 linija graška uzgojio je CPSBB u pokusnim poljima tijekom prošle godine. Istraživači su zabilježili biometrijske osobine, a materijal će se prikupiti za identifikaciju genetskih biljega povezanih s karakteristikama biljaka kao što su nutritivne kvalitete, prinos, tolerancija na stres, itd.